

Gustaf Westerlunds Stiftelse

Historik

“... kunna se tillbaka på dem, som åt oss eller åt dem, som fostrat oss, lemnat i arf det ädlaste föredöme af kristlig kärlek och dygd – det enda arf, de haft att gifva sina barn. Ty lysande namn, makt och rikedom hava ej skapat våra anor...”

Detta citat ur förordet till den första släktförteckningen 1883 speglar den anda ur vilken Gustaf Westerlunds Stiftelse kom till och som på många sätt gör denna släktförening speciell.

Samuel Wilhelm Westerlund, lillebror bland 17 syskon, som gav ut de två första släktförteckningarna, 1883 och 1890, får nog ses som släktföreningens egentliga grundare även om han inte fick uppleva det formella instiftandet. “Morbror Wilhelm” tog initiativet till släktmötet i Boden 1896 och han var också den som utarbetade stadgar för en släktstiftelse, vilka han presenterade på detta släktmöte. Hans syskon Hedvig och Oskar nämns också bland de som arbetade mycket för att hålla ihop den snabbt växande slakten. (se även Gren XVII)

Hans död i september 1899 var därför ett hårt slag, men han hade då redan hunnit skapa den vilja som ledde till instiftandet den 2 juli 1906 på släktmötet i Luleå. Inbjudan till detta möte innehåller en mycket kraftig appell att: “såsom en oavvrig plikt... med kraft och samförstånd arbeta för uppnåendet af detta mål: **Gustaf Westerlunds Stiftelse**!”. Bakom dessa rader och i försiktiga formuleringar i släktmötesrapporterna kan man ana att det inte varit helt friktionsfritt att diskutera skapandet av denna stiftelse.

Stadgarna trycktes i november 1906 tillsammans med inbjudningar om inträde. Den 1 december 1907 hade Stiftelsen 57 delägare. Styrelsen konstaterade i anslutning till verksamhetsberättelsen att värvningen av delägare gått trögt och uppmanar kraftigt sina släktingar till handling. ”Tänken på att med Eder skärf bispringa Edra gamla obemedlade släktingar eller obemedlade släktingars barn!”. Man ska inte av detta dra slutsatsen att Westerlundarna på något sätt var obenägna att hjälpa. Andra noteringar i släktböckerna visar på stor generositet mot de som hade det sämre inom slakten. Det handlade nog snarare om en motvilja att formalisera något som i grunden handlade om mänskliga känslor.

Stiftelsen växte sakta men säkert både som förening och ur ekonomiskt synvinkel. Det har dock aldrig varit några stora summor, varken på inkomstsidan eller utgiftssidan. Stiftelsen hade som regel några understöd att betala ut varje år. Ett vanligt belopp var 150 kronor per understödstagare.

En fråga som allt oftare kom upp i mitten på förra seklet var om det borde bildas lokala eller grenvisa släktföreningar. En stockholmsklubb bildades och även andra grupper träffades på mindre släktmöten som t ex Ullenius-grenen. Dessa initiativ ebbade så småningom ut samtidigt som släktingarna i Finland kom att mer och mer ansluta sig till Stiftelsen. Från 1941 har finska släktingar möjlighet att ansluta sig som stödjande medlemmar.

I ett försök att stärka kontakterna inom en allt mer förgrenad släkt beslöt stiftelsen att börja ge ut ett kontaktblad benämnt "MEDDELANDEN från Gustaf Westerlunds Stiftelse" med början år 1946. Det har sedan utkommit med 2-3 nummer varje år fram till idag, utom några år under 80/90-talen. Det gick i mars 2001 ut till 1250 adressater. Av dessa 1250 är endast ca 300 medlemmar.

För att öka möjligheterna till kontakt samtidigt som man skulle kunna minska tryck- och portokostnader öppnades en hemsida på Internet år 2000 i Stiftelsens namn. Genom denna hemsida räknar man med att i framtiden kunna hålla kontakten med både medlemmar och icke medlemmar. Den nya tekniken har ju därvidlag gett oerhörda möjligheter för människor som inte känner varann från början att knyta nya kontakter eller för folk i forskingringen att återknyta bekantskapen.

Stiftelsen har nu funnits och fungerat i 95 år på ett sätt som nog följer "Morbror Wilhelms" intentioner ganska väl.

Stiftelsen kommer att under 2001 omvandlas från stiftelse till släktförening. Detta sker pga ändringar av skattelagstiftningen. Det nya namnet är ännu inte bestämt men torde bli Gustaf Westerlunds Släktförening.

För den som är intresserad av mera detaljer kring Stiftelsen finns styrelsen att fråga och om man vill forska i dess historia och föreningspapper ligger dessa på Landsarkivet i Härnösand, Enskilda arkiv A:111.

Hur arbetar Stiftelsen?

Enligt de ursprungliga stadgarna var stiftelsens målsättning i korthet denna:
Sin uppgift söker stiftelsen fylla:

- Genom anordnande av släktmöten.
- Genom utgivande av förteckning över släktens medlemmar (släktbok).
- Genom tillvaratagande av släktminnen och släkturkunder som belysa släktens historia.
- Genom utbetalning av understöd till i synnerhet äldre behövande släktingar.
- Genom meddelande av lån till släktmedlemmar, framför allt studerande ungdom.

För bestridande av med verksamheten förenade kostnader upptagas av medlemmarna avgifter och uppläggas fonder.

Stiftelsen sammankallas till ordinarie sammanträde vid varje släktmöte, således vart femte år. Härvid väljs en styrelse om fem medlemmar, vilken förvaltar Stiftelsens medel och utövar dess verksamhet.

Stadgarna har genom åren moderniserats och kommer att revideras på nytt vid ordinarie medlemsmöte på släktmötet 2001.

Stiftelsens styrelse genom åren

Det har visat sig svårt att enkelt sammanställa en styrelseförteckning utan omfattande efterforskningar. Räkenskaperna har publicerats, medan styrelsen sällan berörts. Dock framträder några mera tydligt än andra om man läser släktböcker och "Meddelanden".

Ett försök att ange några **ordföranden** och styrelsemedlemmar:

Wilhelm Westerlund, Stiftelsens andlige grundare.

Axel Westerlund (XII), Stiftelsens första formella ordförande (1906–1911) i den styrelse som 1906 i övrigt bestod av Ernst G. Berlin, Gustaf W Rignell, Lova Westerlund och Hildur Mörtsell. De tre sistnämnda kom att ägna en stor del av sitt liv åt arbete inom Stiftelsen.

Gustaf Rignell (XIV) blev sedan vald till ordförande 1911.

1926 valdes följande styrelse: Gustaf Rignell, Hildur Mörtsell, Henrik Berlin, Lova Westerlund och Oskar Westerlund.

Gustaf Rignell
Ordförande i många år

Hildur "Hilla" Mörtzell
Kassör i många år

Ruddle "Rulle"
Westerlund
Sekreterare i många år

Rulle Westerlund blir invald i styrelsen 1931, sekreterare 1936 och kassör 1942. Släktboksredaktör 1928, 1941, 1951 och 1961 och fram till sin död 1964 mycket aktiv inom Stiftelsen.

Gustaf Rignell avlider året efter Rulle och Stiftelsen har så ingen kvar av sina gamla outröttliga profiler.

En ny generation av styrelsemedlemmar börjar verka under ordförandeskap av:

Wilhelm Bergström (II) 1966 - 1971

Britt Lindblad (I) 1971-81

Jan Lindblad (I) 1981-97

Inger Ingesson (X) 1997 -

Margareta Kristiansson är vår kassör sedan 30 år tillbaka.

Det finns många fler personer att nämna som arbetat för Stiftelsen under dessa 100 år men vi slutar här. Grenombuden har funnits nästan från början och representerar en nog så viktig del för Stiftelsens sammanhållning. Det var ju inte Stiftelsen som skapade sammanhållningen utan det var sammanhållningen som skapade Stiftelsen. Och ska man vara riktigt korrekt så lär inte Stiftelsen vara en stiftelse! Men redan i stadgeutkastet 1895 så föreslås att "stiftelsens intressen bäst tillgodoses genom att i all anspråkslöshet vårdas inom släktmedlemmarnas egen slutna krets", så någon offentlig status har aldrig varit målet.